

NOVA DOBA

Licljka knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Ljudsko štetje in narodnost.

Kako velikega pomena je ljudsko štetje ravno v sedanjem času, to nam jasno kažejo Čehi in Nemci, ki se v Češkoslovaški že mesece in mesece pripravljajo na ta dogodek. In pri nas? Zdi se, da bomo v naši malobrižnosti zamudili to važno priliko, a pozneje bomo zopet pisali in govorili o krivicah, ki bodo pa le naravna posledica naše pregrešne površnosti. Ko se je lani izvršilo v Celju nekako zasebno ljudsko štetje, takoj so to porabili Nemci ter je njih »Deutsch-schwäbischer Kulturbund« napravil pritožbo na prosvetno ministrstvo v Beogradu, češ, v Celju je toliko in toliko Nemcev, torej nam gre v šolah tudi primerno število nemških razredov. Na podlagi uradnih števil ljudskega štetja pa bodo Nemci z vso neizprosno doslednostjo zahtevali svojih »pravice« v šolstvu, uradih itd. in našli bodo tudi pota, da poneso ves ugoden material pred tiste naše »prijatelje« v antanti, ki so nam v svoji »pravičnosti« prizadejali že toliko krvavečih ran.

Zato je pač skrajna površnost, ako že kar zdaj razglajamo po časnikih uspehe ljudskega štetja kot nekakšna uradno ugotovljena števila. Znano je vendar, da se je po naših mestih in trgih, da, celo, po vaseh, vpisalo za Nemce vse polno takih ljudi, ki jim je zibel tekla med tridimi Slovenci in kateri so v otroških letih govorili edino le slovenski. Ti ljudje so bili sedaj ob ljudskem štetju uverjeni, da jim je napovedati svoj občevalni jezik in da smejo dati izraza svojemu političnemu prepričanju, kakor se je to zgodilo nekaj v Avstriji. Naši števni komisariji v velikih slučajih niso strankam razložili, da je v popisne pole vpisati materinski jezik, t. j. tisti jezik, ki so ga s svojo rodno materjo govorili v prvi mladosti, namreč do svojega vstopa v ljudsko šolo. S 6. letom starosti se je že pri marsikom začelo v šoli raznarodovanje, tako da so se do mladeniških let že popolnoma odtujili svojemu narodu.

Ker števni komisariji niso povsod natančno opozorili na ta dejstva, zato je veliko ljudi namesto svoje narodnosti izrazilo edino le svoje politično prepričanje, namesto materinskega jezika se je ugotovilo, kam jih vleče njih srce, zastrupljeno

Mladost.

Drama ljubezni v 3. dej. Spisal: Max Halbe. Režira: Valo Bratina.

Osebe:

Župnik Škof
Anka, njegova nečakinja . . . Vrbachova
Amandus, njen polubrat . . . Gradišnik
Kaplan Lipovšek
Ivan, mlad študent Mejanshek
Maruška, služkinja Marnova
Godi se v župnikovem stanovanju na deželi.

Max Halbe, autor ljubezenske drame »Mladost« se je rodil dne 4. oktobra 1865. v vasi Gütlland pri Danskem na Prusko-poljskem. Izšel je iz naturalistične šole in četudi ni dosegel takih uspehov kakor njegov sovrstnik Gerhard Hauptmann, se ipak njegovo ime vedno s spoštovanjem izgovarja in slavi se ga zlasti kot finega poeta razpoloženja in umetnika v slikanju miljeja. Snov za svoja dela zajema večinoma iz življenja svojega domačega kraja ob Visli, kjer prevladuje poljski narod. To se pozna tudi njegovim delom, ki nosijo skoro vsa pečat slovanske melanholije. Tako tudi

po pisani materi Avstriji. Zato je pa sedaj dolžnost števnih komisij, da nabrane statistične podatke pretresajo in pregledajo, če so točni in resnični. Strankam se je pri popisovanju zagotovilo, da ostanejo njih napovedi tajne in da jim ne bodo škodovala v nobenem oziru; tudi se je komisarjem naročilo, da naj poslujejo objektivno in ne uveljavljajo osebnih vplivov. Prav in pošteno je tako! Prav in potrebno je pa zdaj tudi, da komisije brez vseh pomislekov in ne strašče se »ogromnega dela«, natančno doženejo resničnost dobljenih podatkov.

Delo komisije še ni dovršeno, ako se seštejejo številke v posameznih razpredelkih, da dobimo končne vsote. V vseh slučajih, ako se pojavijo dvomi o resničnosti napovedi in izjav strank, bi morala komisija pozvati dotično stranko, da z uradnimi listinami (krstnim listom itd.) dokaže kraj svojega rojstva. Ako to še ne zadostuje, bi bilo pozvati po dva sosedu iz tistega kraja, kjer je dotični preživel svoja otroška leta. Šele na podlagi uradnih listin in točnih izjav pri-sosedov se bo mogla v dvomljivih slučajih uradno ugotoviti narodnost posameznikov. Ako je dotični preživel svoja mlada leta v kakem oddaljenem kraju, se pač obrne komisija pismenim potom na tisto občino, ki izvrši potem uradne poizvedbe. Nič zato, ako vsled takega vestnega postopanja izvemo uradne podatke nekaj tednov pozneje; saj ne gre toliko za naglico, kakor pa za točnost, verodostojnost in pravičnost. Upamo, da se člani naših komisij ne bodo strašili truda in da bodo že iz lastnega nagiba prereševali nabrane statistični material tako vestno, kakor je pričakovati pri tako važnem uradnem poslovanju; saj revizija dela, t. j. preizkušanje nabranih podatkov spada k vsakemu vestnemu poslovanju ter ni treba čakati, da šele višje oblasti zaukažejo ominozno uradno revizijo. —r.

Dogodki v Beogradu.

Novi predsednik ustavnega odbora.

Beograd, 18. febr. Namesto odstopivšega dr. Vesniča je izvoljen predsednikom ustavnega odbora radikalec dr. Momčilo Ninčič.

Radikalec Petrović izstopil iz ustavnega odbora.

Beograd, 18. febr. Radikalni po-

»Mladost«, ki je v kljub precejšnjemu številu njegovih del — dobra 2 ducata — še vedno njegova najboljša gledališka igra. Nekaka moderna »Romeo in Julija« je žela »Mladost« svojčas velike trijumfe, do katerih ji je brez dvoma nemalo pripomogla tudi takratna nestrpnost in malenkostna cenzura.

Snov drame je kolikormogoče enostavna. Pri starem izkušenem in dobrem župniku, ki je nameraval nekoč postati zdravnik, živi njegova nezakonska nečakinja Anka, katero hoče spraviti tamkajšnji fanatični kaplan v samostan, da bi oprala greh svoje matere. Medtem pride v prvi pomladi v obiske Ankin bratranec, študent Ivan, v katerega se Anka strastno zaljubi z vso svojo prvo žarko ljubeznijo in mu daruje svoje srce in nedolžnost. Njen polubrat bebec Amandus izda to sladko tajnost in hoče ustreliti zapeljivca, a zadene ponesreči Ankó, ki omahne mrtva v naročje svojega ljubljence. Iz tega enostavnega motiva mladostne ljubezenske omamljenosti je ustvaril Halbe pretresljivo dramo, ki je danes po dvajsetih letih skoro ravno tako sveža in zanimiva, kakor ob svojem rojstvu.

slanec Nastas Petrović, ki je v ustavnem odboru zastopal svoje osebno mnenje in ne sklepe kluba, je vsled obsodbe njegovega postopanja s strani kluba izstopil iz ustavnega odbora. Na njegovo mesto bo izvoljen dr. Miroslav Spalajković.

Ime in grb Jugoslavije.

Beograd, 18. febr. Demokratski poslanci so v seji klubov predlagali, naj se naša država imenuje v ustavi »Jugoslavija«, v čimer bo edinstvenost najlepše prišla do izraza. Radikalci Marković, Trifković so se izjavili proti temu. V seji min. sveta, ki je bila nato sklicana, je Pašić izjavil, da bi izstopil iz vlade, če bi pri glasovanju prodrla ime države, v katerem bi se brisalo srbsko ime. Končno je prišlo do sporazuma, da naj obvelja dozdajno poimenovanje kot službeni naziv, ki je izšel iz zaključkov na Krfu in zagrebskega Narodnega Veča, in da je to edino oficijelno ime, ki ne preprečuje, da se v političnem in privatnem življenju uporablja za državo ime Jugoslavija. Dalje se je sklenilo, da ostane državni grb dozdajni, da pa se brišejo iz njega plemenski nazivi. Končno so se stranke zedinile tudi glede predloga dr. Žerjava, naj se glasi člen 3. ustave, da je »službeni jezik kraljevine srbohrvatsko-slovenski«.

Iz ustavnega odbora.

Beograd, 19. febr. V današnji seji ustavnega odbora so govorili: klerikalec Dulibić, komunist Marković, radikalec Ljuba Jovanović, minister Trifković in demokrat Tomljenović. Slednji je izjavil, zlasti v imenu demokratov iz Hrvatske in Slovenije, da smatra odklonitev imena Jugoslavija v službenem nazivu za velik pogrešek, storjen že na Krfu in pozneje v Zagrebu. Demokrati pa nočejo radi imena upropasti ustave, ker verujejo v moč jugoslovanske ideje. Narod bo preko zgodovinskih plemenskih imen prešel na dnevni red — v popolno ujedinjenje. Nato so bili prvi št. rje člani ustavnega načrta sprejeti z večino glasov.

Politične vesti.

Predsednikom naše delegacije v razmejnitveni komisiji z Reko je imenovan general Maister.

Divjanje tržaških fašistov se nadaljuje. Dne 18. tm. zvečer so pridrveli v avtomobilih v Sv. Križ pri Trstu, obkolili poslopje »Ljudskega odra«, vdrli vanje, razbijali, znosili skupaj pohištvo in knjižnico, polili s petrolejem in zažgali. Nato so na avtomobilih pobegnili, pri tem pa streljali med prebivalstvo in več ljudi ranili. Prebivalstvo je s težavo ogenj pogasilo.

Novi češkoslovaški poslanik na Dunaju je dozdajni poslanik pri Vatikanu dr. Krofta.

V Rusiji se protiboljševiški pokret vedno bolj širi. V Kronstadtu so uporni mornarji še vedno gospodarji položaja. Iz Moskve pa je pobegnil ljudski komisar Antonov v južno Rusijo, kjer hoče organizirati odpor proti boljševiškemu terorju.

Na Madžarskem ustanove vse protiklerikalne stranke napreden blok pod imenom »Zveza meščanov in delavcev«.

V Mail Aziji so Grki doživeli nov poraz od kemalistov.

Iz Korotana.

Roparski umor v Celovcu. Iz Celovca javljajo: Zavedni koroški Slovenec Ivan Šašel, p. d. ltc, posestnik in lesni trgovec iz Gorj pri Kotmar vasi, je 12. t. m. postal žrtev roparskega napada, katerega sta izvršila v Beljaški ulici dva na-

jeta nemškonočionalna razgrajata. Napad je bil izvršen ponoči v zased. pri gostilni Paternoner. Natakarcia te gostilne je Šašlja izvabila v temu kot, kjer sta potem plan la zahrbitno nanj dva individua. Zadalata sta mu več ran, Ker je Šašel zvanredno krepak in trden mož, je imel se toliko sile, da je ubranil roparjem svoje premoženje gotovne 90.000 K in 12.000 d'narjev, čeprav sta napadalec skušala priti do denarja, a ju je z golimi rokami odgnal ter začel krčati na pomoč. Šašel je imel se toliko moč, da je šel na stražnico napad javit. Pozneje je ranam podlegel. Celovška policija je aretirala oba napadalec in natakarcia. Ruckhoferjevo in napadalec Frebergeria in Suparata so zročili deželnemu sodšču v Celovcu.

Mariborske novice.

Porotne razprave v Mariboru se prično 7. marca in bodo trajale najbrže cel mesec.

V Pobrežju izkazuje ljudsko štetje 2412 prebivalcev, od teh 2254 Slovencev in 158 Nemcev.

Ljudska knjižnica se je preselila v prostore Čitalnice in je popolnoma urejena.

Spominski večer v korist vdovi in sirotam podnarednika Čuša, ki so ga jeseni ubili Nemci, se vrši 12. marca v oficirskem domu.

Ptujske novice.

V Ptujju izkazuje ljudsko štetje 4447 prebivalcev (od teh 392 vojaških oseb), 3732 je katoliške, 211 pravoslavne, 82 luteranske, 27 judovske vere. 2994 civilnih prebivalcev je Slovencev, 975 Nemcev, 110 Srbohrvatov, 58 drugih Slovanov.

Pismo iz Prekmurja.

12. febr. 1921.

V zadnjem pismu sem Vam nekoliko potožil o tukajšnjih prometnih razmerah in glejte, že čitam v časopisih, da se bo začelo s trašranjem železniške proge od Murske Sobotke preko Krževcev na Ormož. Človek je kar malo bolj potolažen. Danes pa pogovorimo o drugi rakrani našega Prekmurja, namreč o ljudskem šolstvu. Tudi na tem polju bo treba veliko popravila in pozitivnega dela, da se isto sprav v red in na višino drugega slovenskega šolstva. V bolj razumevanje je potrebno, da si ogledamo, kako je bilo tukaj s šolstvom za madžarske vlade.

V splošnem sta tu dve vrsti šol in sicer državne in občnske ali bolje rečeno cerkvene. Zadnjih je pretežna večina. V Spodnjem Prekmurju, kjer je ljudstvo versko enotno (katoliško), tam so skoraj vse šole cerkvene. Občna jih je morala zdati in oskrbovati. Učitelja si je sama izvolila in mu dala tudi nekaj posestva. Od države je dobival samo nekoliko plače. Vso oblast je imel v rokah takomerenovani »šolski stolec« (krajni šolski svet) z župnikom na čelu. Učitelja je lahko inšpiciral vsak občan, kadar je hotel. Te navade se baje še sedaj ne morejo odvaditi. V Gornjem Prekmurju, kjer živijo mešano katoliški, luteranski in celo kalvinisti, tam se nahaja tudi precej državnih šol. Kjer so vasi večinoma versko enotne, tam so šole cerkvene, bodisi katoliške ali luteranske, kjer so pa vasi versko mešane, tam pa državne. Te je država z dala, oskrbovala ter nastavljala in plačevala učitelje. Tu ni seveda nobenih »šol. stolcev«. Razdelitev šol je ostala še tudi sedaj ista, samo, da je učitelstvo povsod podržavljeno.

Vasi so tukaj precej velike, vsaka

vas je samostojna občina in skoro vsaka občina ima svojo šolo, zato šol ne primanjkuje, ampak bi jih bilo poprej celo preveč. Pač pa so skoro vse samo eno- ali dvorazrednice, trirazrednice so zelo redke.

Učiteljstvo je bilo ali popolnoma madžarsko, ali pa kot n. pr. domačini šovinistično madžaronski. Zadnjih 35 let je bil pouk čisto madžarski. Samo veronauk se je učil tudi v Prekmurščini, če je učitelj znal domači jezik. Da se je ljudstvo čim bolj napojilo madžarskega duha, za to je skrbelo učiteljstvo in država s svojimi knjigami in zvezki, katerih notranjost in ovoji so polni slik iz madžarske zgodovine. To bi lahko posnemali tudi mi pri izdavanju šol. knjig in zvezkov. Večinoma na vsaki šoli je bila lepa šolska knjižnica, katere se je posluževalo tudi odraslo ljudstvo. To so bile nekakšne ljudske knjižnice. Vmes ni bilo niti ene slovenske knjige. Sedaj bi bilo dobro, da se te knjige prodajo, a izkupiček porabi za nabavo slovenskih knjig. Ker javnih knjižnic tukaj sploh ni, naj se šolske knjižnice pretvorijo v javne, kakor je to slučaj po srbskih šolah.

Otroci so pohajali šolo od 6. do 12. leta dnevno, od 12. do 15. pa vsak teden po dvakrat. (Približno kot na Kranjskem.) Radi obiska ni bilo posebne strogosti. Učitelji so si napravljali proste dneve po svoji volji ter porabljali učence za poljska in razna druga dela. Pri farnih šolah, kjer so bili učitelji vedno tudi organizirani, je bilo še slabše; pa ni čudno, saj je meso orgljanje več kot učiteljstvo. To je še sedaj zelo izdaten postranski zaslužek, ki se ga domače učiteljstvo v polni meri poslužuje.

Med vojsko so otroci šolo vrlo malo obiskovali, pod boljševiki skoro nič, ko so prišli naši, pa sploh nič.

Po naši okupaciji je kakšna polovica učiteljev kolikor mogoče izpraznila šolo in jo popihala čez mejo, domačini so pa večinoma ostali na mestih. Prazne obmejne šole so zasedli vojaki in kakšne so zapustili, ko so jih pred par meseci izpraznili, si lahko mislimo. Zato je še sedaj precej šol, ki brez velikega popravila sploh ne morejo služiti svojemu namenu, ker od njih ni ostalo drugega kot zidovje.

Popolnoma zasedena itak ni skoro nobena šola, ker je premalo učiteljev in prostora. Poslopja so bila zidana samo za trenutno potrebo, zato se tudi ne dajo lahko razširiti. Krajev je pa malo, kjer bi se lahko našel kakšen razred v najem. Če se vzamemo v poštev, da velja tukaj štaterski šol. zakon, po katerem morajo otroci obiskovati šolo od 6. do 14. leta, potem vemo, kako so te šole prenapolnjene. Na enega učitelja pride po 120 do 200 in celo čez 300 otrok. Sedaj pa poučuj, če moreš! Razven tega prihajajo v šolo še otroci, ki že po 3 ali 4 leta niso hodili, pač pa že bili po kakšnih par let na delu po Madžarskem. Ne samo, da so telesno popolnoma dorasli in precej podivjani, so že glede spolnega življenja bolj verzirani, kot pri vas 25-letni fantje in punce. Pa saj ni čudno, ker živijo po 8 in več mesecev letno v mešani družbi v tujem svetu brez vsakega nadzorstva bodisi podnevu ali ponoči. (Dalje prih.)

Celjske novice.

Mišičev dan v nedeljo, dne 27. tm. praznuje Celjski Sokol kar najbolj svečano. Po cerkvenem obredu predava v veliki dvorani Narodnega doma brat polkovnik Tošić o jugoslovanskem junaku-zmagovalcu. Sokolstvo si nadene ta dan praznično obleko; nastopi v kroju. Hoče svetu pokazati, da smo kulturni narod, ki ve ceniti in spoštovati svoje velike sinove. Pozivamo predvsem našo mladino, da se odzove klicu Sokola. Ne bode to dan rajanja, ampak dan, posvečen spominu enega onih sinov, kojih imena ostanejo ovekovčena ne le v zgodovini jugoslovanskega, temveč v zgodovini svetovnih narodov sploh. Alegorične slike bodo uprizorjene kolikor mogoče tako, da nam bodo predstavljale zgodovinske dogodke tega velikana. Vstopnina se ne bode pobirala. Iskrena želja Sokola je, da vpiše heroja Mišiča kot ustanovnega člana v Jugoslovansko Matico. Sklenilo se je, da prispeva ta znesek, v kolikor se ne bode mogel kriti s prostovolji-

nimi doneski, društvo samo. Visokost ustanovnine se je že določila. Apeliramo na naše občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te svečanosti. Kdor je odkritosrčen Jugoslovčan, ne more biti ta dan odsoten.

Nemško učiteljstvo na celjskih šolah. Že takoj po prevratu se je z mnogih strani izrazilo mnenje, da ni zdravo, če se vzdrži na nemških vsoprednicah celjskih osnovnih in meščanskih šol nemško učiteljstvo. Upravičenost tega mnenja kaže slučaj učiteljice na meščanski šoli Klementine Proft, ki je — kakor izvem — v disciplinarni preiskavi. Ob priliki enega zadnjih narodnih praznikov učenke njenega razreda niso hotele peti državne himne. Na odgovor pozvana je med drugim izjavila, da smatra našo državno himno za nacionalno, vsled česar da je nemške učenke ne morejo peti, dočim je bila avstrijska himna internacionalna. To je višek predrznosti germanske nadutosti. Da takšen učiteljski eksperiment nima pravice do službe v naši državi, mora biti vsakomur jasno. Sploh je čas, da se med nemškim učiteljstvom na naših šolah napravi racija, ker je jasno, da isto s svojo pasivnostjo glede naše državne ideje na vzgojo nemške dece vpliva v duhu, ki ne odgovarja intencijam naše državne misli. Čim prej, tem bolje!

Osebnostna vest. Sodnijski izpit je napravil s prav dobrim uspehom v Ljubljani avskultant g. Janko Božič iz Celja.

Hotel Balkan v Celju je kupil naš vrli narodnjak g. Drago Bernardi, najemnik Belega vola, za 1.400.000 K. Hotel namerava tekom meseca marca zapreti in popolnoma moderno preurediti. Uredi tudi hotelsko kavarno.

Kapucinski most je popravljen in je upati, da vzdrži vsaj dotle, da bo zgrajen novi most čez Savinjo.

Umetniški koncert v Celju. V torek 1. marca se bo nudil celjski glasbo ljubeči publiki izreden umetniški užitek. Poseti nas prvak slovenskih pianistov g. Anton Trost s svojo soprogo g. Claire Trost-Fiedler, oba resna visoko stremeča umetnika, ki sta si pridobila s svojim umetniškim delovanjem resno priznanje najodličnejših glasbenih krogov širom sveta. Opozarjamo že danes, da je dolžnost vsakega izobraženca, da s posetom koncerta posvedoči svoje zanimanje za umetnika-Slovenca. Natančnejše poročilo o koncertu in njegovem sporedu sledi.

Cene mesu v Celju je odbor za določevanje cen v seji 18. tm. določil sledeče: za mesarje: goveje meso I. 30 K, II. 28 K, telečje meso I. 26 K, II. 24 K; za stojničarje: goveje meso I. 28 K, II. 26 K, telečje meso I. 26 K, II. 24 K.

Novi slučaj koz so se pojavili zadnje dni v Celju in okolici sledeči: v Aškerčevi ul. št. 3 (pri Matiču) je zbolela 16-letna meščanskošolska učenka Matilda Stepančič, istotam 4-letna hčerka bančnega uradnika Ilza Reischl, ki se je že bolna preselila v Jurčičevo ulico št. 5; v Razlagovi ul. 7 gdč. Marija Pertot. Vsi trije slučajji so oddani v bolnico. — V okolici je zbolel v Gaberjih 134 Karl Kos, na Ostrožnem 44 pa dva otroka pri konjaču Guglu. Vsi trije slučajji so se pojavili v prejšnjih gnezdih te kužne bolezni. Oddani so v bolnico. Danes ni v Celju in okolici izven bolnice več nobenega slučajja koz.

Kratka zgodovina epidemije koz v zadnjem času v Celju in okolici nam je dana na razpolago in jo v informacijo občinstvu objavljamo: V mestu Celju: v kaznilnici v grofiji je obolel 23. dec. 1920. kaznjenec Jožef Osojnik, ki je prinesel bolezen s seboj iz Zagreba; v bolnici je ozdravil. V kaznilnici poleg Marijine cerkve je obolel 28. dec. 1920 kaznjenec Ivan Sotošek, ki je bil okužen v Mozirju v eni od treh družin, ki so bile na kozah bolne; na Okopih št. 2 je 23. jan. obolela Ivana Resnik; umrla je 25. jan. doma; na Glavnem trgu 19 je obolela Liza Šlander, služkinja pri Detoma, okužena v družini Šlander v Košnici; oddana v bolnico; Albert Meuc je prišel okužen s kozami v izolirnico javne bolnice 17. dec. 1920; na Kralja Petra cesti 20 je obolela Gabriela Koderman, ki je v bolnici in na potu okrevanja; isto tako je na potu okrevanja sin glavnega tobačnega založnika Dušan Finžger, okuženje v obeh zadnjih slučajih izhaja iz glavne trafike povodom dobave tobaka neke stranke iz Dra-

melj, v katere hiši so bile koze; v Benjamin Ipavčevi ul. 10 je zbolela Antonija Plavčak; v Prešernovi ulici gospa Adela Schurbi, ki je 18. tm. v bolnici umrla; na Glavnem trgu v pekarni Antleja pa pomočnik Štefan Passero, ki je v bolnici. Na Kralja Petra cesti je zbolela v Vošnjakovi hiši gdč. Angela Gerčar, uslužbenka »Samopomoči«; oddana je bila v bolnico. Torej v januarju 4, v februarju 7 slučajev. V občini okolica Celje so sledeči slučajji: skupina Verbnik v Gaberjih; o Božiču je obolel v Grahovi hiši Jožef Verbnik; slučaj ni bil javljen; razvila se je epidemija, ki je zagrabila: Alojzijo Verbnik (umrla 3. febr.), Amalijo Verbnik (še v bolnici), Frančiško Verbnik (še v bolnici), Maksa Bornšek (še v bolnici), Vetrhi na Ostrožnem (umrla 4. febr.), ter Ivano Resnik (ki pa je navedena že med mestnimi slučajji). Epidemija te skupine je popolnoma zatrla, tako da nihče več ni od nje ogrožen. Bilo je pa treba najtemeljitejših sredstev (zaprla se je v Gaberjih cela ulica z državno policijo, bolniki so se oddali v bolnico, tudi osumljenci itd.). Druga skupina je skupina Šlander v Košnici, (3 slučajji), ki je radi preloma kontumaca okužila dva slučajja v družini Planinšek: Antonija (v bolnici) in Rozalija (v bolnici) ter še med mestnimi slučajji navedeno Lizo Šlander. — Tretja skupina je skupina Zorko v Košnici. Zboleli so: Stanislav Zorko (umrl 13. febr.), Antonija Zorko in Pavla Zorko (obe v bolnici). Okuženi so bili od sorodnika, ki je 14 dni poprej umrl za kozami, okužen na Laškem. — Posamezni slučajji so: Liza Čater v Zavodni 27 (Teppey), ki je še v bolnici; izvor okuženja dozdaj neznan. — Franc Ocvirk na Bregu, ki je še v bolnici, — pohajčka Marija Kiker, ki je bila 14 dni pred boleznijo na Bregu. Je še v bolnici.

Epidemija koz in vprašanje zaprtja celjskih šol. Te dni se je ventiliralo vprašanje, ali se naj šole zapro. Obveljalo je za sedaj, da se šole ne zatvorijo iz razloga, ker v mestu sploh noben šolski otrok ni zbolel na kozah in ker danes niti v mestu niti v okoliški občini ni pri šolskih otrocih nobenega slučajja koz več.

Mestni fizikat priporoča vsem uradom, trgovskim in drugim obratom, pisarnam itd., da nastaviijo skledje z razkužilnimi sredstvi, da si uslužbenci lahko večkrat razkužijo roke. Najbolj se priporoča lysoform, ker ima prijeten duh.

Nadaljne varnostne odredbe proti epidemiji koz v Celju. Od danes naprej se vrši cepljenje koz v Celju od hiše do hiše in se je odpeljal včeraj g. Stepančič po cepivo v Zagreb. Cepili bodo vsi tukajšnji zdravniki. Vsak bo imel na razpolago 2 moža od straže; eden bo zapisoval, drugi pa nadzoroval, da se vsi udeležijo cepljenja, na podlagi seznamov hišnega štetja. Tako bo zagotovljeno, da bodo vsi Celjani cepljeni in se s tem nevarnost epidemije bistveno zmanjša. Tudi je s posebnim razglasom prepovedan vstop v mesto šole ne popolnoma zdravim kozavim bolnikom iz okoliških krajev. Pred par dnevi se je namreč zgodil slučaj, da je prišla v Celje ženska iz Dramelj z izpuščajem, ki se je luščil, in trdila, da nima črnih, ampak »bele koz«. Hotela je v razne hiše. Odsle se bodo izročali taki bolniki straži in vsi javni lokali, kjer bi taki bolniki imeli opravka, bodo strogo kontumcirani. Pripomniti je, da so ravno luskine zelo nevarne za razširjanje bolezni, ker se v njih seme bolezni več mesecev ohrani in se lahko prenaša celo v oddaljene kraje ter z vdihavanjem zastruplja ljudi.

Umrla je 18. tm. v Celju soproga brzoj. nadzornika 26-letna gospa Alojzija Kavš; posestniku Krajncu na Sp. Hudinji je umrl isti dan polletni sinček Viktor na pljučnici; Za Kresijo 16 pa je istega dne umrla 17-letna hči delavca Ana Seničar na sušici.

Splošno slov. žensko društvo v Celju vabi svoje članice za danes (torek) 22. tm. zvečer ob 20. uri na sestanek v Čitalnico (Nar. dom) v svrhu posvetovanja radi določitve delegatkinj za ustanovni občni zbor »Kola slovenskih sester«.

Srbohrvatski tečaj priredi Spl. slov. žensko društvo v Celju. Gimn. ravnatelj g. Jeršinovič je ljubeznivo izrazil svojo pripravljenost, da otvori tak kratek tečaj, v katerem bi se obrav-

navale v glavnem razlike med slovensčino in srbohrvaščino, za članice Spl. slov. žen. društva. Pristop bi imeli seveda tudi drugi. O stvari se bo razpravljalo na nocojšnjem sestanku Spl. slov. žen. dr.

Celjski šahovski klub je pričel s turnirjem v ponedeljek 21. tm. zvečer. Igra se v kavarni Evropa. Prvi zmagovalec splošne skupine dobi pravico igrati v ožji skupini, v slednji se bo pa igralo za klubovo prvenstvo. Oglašilo se je že lepo število igralcev in obeta postati turnir prav živahen. O poteku turnirja bomo poročali.

Popravek. V sobotni številki se je v oglašju »auto promet« vrnila pomota pri telefonski številki. Glasiti se ima: Telefon št. 104 in ne 106.

Prosveta.

Mestno gledališče Celje. V sredo, dne 23. febr. 1921. Mladost. Začetek ob 19½, konec okrog 22. V nedeljo, dne 27. febr. 1921. Divji lovec, popoldanska predstava ob znižanih cenah. Začetek ob 16½, konec okrog 19.

Odlikovana slovenska umetnica. Operni tenorist Rijavec in pianist Ličar sta odlikovana z redom sv. Save IV. reda.

»Njiva«. Izšli sta prvi dve številki v dvojnem zvezku, na 44 str., s trdim omotom in v okusni zunanji obliki. Vsebina: Albert Kramer: Prve borbe v ustavotvorni skupščini: Metod Dolenc: Smernice za izenačenje kazenskopравnih zakonikov po naročilih zakonodajnega sveta v Beogradu; M. Brezigar: Naša zunanja trgovina leta 1919. in 1920; France Veber: Znanost in vera. Pregled je izredno bogat in obsega najaktualnejša vprašanja iz zunanje politike, gospodarstva, socialne politike, kulture itd. Na platnicah je zabeležen dnevnik najvažnejših svetovnih dogodkov. Aktualnost, ki jo je »Njiva« uvedla že v svojem prvem izdanju, bo tvorila tudi z naprej posebni karakteristikon te za naše razumnštvo tako potrebne in zato vsem dobrodošle publikacije, ki hoče referirati o vseh za nas važnih vprašanjih strogo stvarno s stališča slovenskega napredno mislečega razumnika. Uprava je »Njivo« razposlala na številne naslove. Naročnina se poravnava po položnici, nakaznici ali pa pri upravi (Sodna ulica 6) Pričujoča dvojna številka stane 15 K, navadna številka (na 24 straneh) 8 K, celoletna naročnina 120 K, za naročnike »Jutra« pa samo 60 K letno.

Sokolstvo.

Občnega zbora CSŽ, ki se je vršil 20. tm., se je udeležilo 31 delegatov. Razuntega je prisostvovalo lepo število članstva. Izostalo je dvoje društev. Poročil posameznih funkcionarjev vsled obsežnosti ni mogoče objaviti; iz istega vzroka izostane zanimivo poročilo br. Jerina. V župi je včlanjenih 22 društev, ki štejejo skupno 2060 članov in članic. Blagajniško poročilo izkazuje okoli 9000 K gotovine. **Letošnji župni zlet** se vrši 14. avg. v Šoštanj. Ustanovi se troje okrožij, posavsko, celjsko in savinjsko. Letni župni prispevek se je zvišal na 1 dinar za vsacega člana. Namerava se izdajati župno glasilo. Župno predstvo je sestavljeno sledeče: starosta: dr. Gvidon Sernec; I. podstarosta Ivan Taufer (Zagorje); II. podstarosta Matko Marinček (Šoštanj); načelnik: Lojze Jerin; I. podnačelnik Vilko Kuček; II. podnačelnik Otmar Križnik; tajnik dr. Stanko Sajovic; blagajnik Josip Kramar; predsednik prosv. kult. odseka: Alojz Luznik; načelnik odseka za naraščaj Rajko Pirnat, namestniki: Josip Smertnik, Franjo Dolžan, Bernard Vltavsky; pregl. računov: Drago Sirec, Janko Sernec, Vilko Senica. Po volitvi so nastopili delegatje z raznimi predlogi. Vnela se je živahna debata.

JDS.

Krajevna organizacija JDS v Oplotnici je v nedeljo 13. tm. imela občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Fr. Petelinšek predsednik, Ignac Puki podpredsednik, Franc Kvas tajnik, Franc Medved blagajnik, Ferdo Rahle, Anton Meliva in Anton Flor odborniki. Vsled nastopa SKS se je število naših članov nekoliko skrčilo.

EM. LILEK.

Razmotrivanja o aktualnih državnih in ustavnih vprašanjih.

(Dalje.)

5. Kako so drugi narodi izdelovali svoje ustave?

Za vzgled, kako je na ustavi delati, moremo nam na prvem mestu služiti Združene države S. A., Francozi pa, kako se ne sme.

Angleške maselbine v Severni Ameriki so se l. 1776 odpovedale nadoblasti matere zemlje ter se proglasile za svobodne in neodvisne države, stvorivši sebi skupno vojsko za obrambo proti Angleški in skupno zakonodajno oblast v kongresu. Ta je prihodnja leta izdelal t. zv. »članke konfederacije in večne unije«, ki so bili potrjeni od vseh 13 državnih legislatur do l. 1781. Po teh člankih odpovedale so se poedine države prava, da držijo svojo vojsko in svojo mornarico, da kujejo svoj denar, da imajo svoj poseben poštni regal i. dr., ali obdačevanje poedinih držav je bilo kongresu izrecno prepovedano. Na kongres je poslala vsaka država po 1 zastopnika; ta je bil potem samo predstavitelj vseh 13 držav, ali ne skupnega naroda. Za veljaven sklep je bilo potrebno 9 glasov, za spremembo ustave pa soglasnost. Po tej ustavi je bila ta konfederacija jako rahla zveza (1777—1789). Ko je po sedemletni vojni bila njena samostalnost od Angleške pripoznana v versajskem miru l. 1783, nastalo je vprašanje: ali se ima od teh 13 držav napraviti zvezna država, unija z močno osrednjo vladjo, ali pa ostati stara rahla zveza držav s kongresom na čelu in z ohranitvijo posebnih pravic poedinih držav? Za unijo so bili »federalisti«, za rahlo zvezo pa »partikularisti«. Politične in gospodarske razmere v mladi državi so govorile za nazore in politične težnje federalistov, ker po stari zvezni ustavi iz l. 1777 ni bilo jake skupne izvršilne oblasti, ne skupnega finančnega gospodarstva, ne narodnega sodništva, ne sredstev, da bi se poedine države in poedini državljani mogli prisiliti na pokorščino. Neke države niso hotele vplačevati svojega deleža v zvezno blagajno, druge pa so se med seboj dražile s carino, tako da je skoro popolnoma zastal trgovski promet in padel kredit v inozemstvu. Vsaka država je imela nekoliko tiranov in demagogov, ki so hoteli s pomočjo zakonodajstva pridobiti zase največje koristi in ki so celo odkrito delali na prevrat. Združene države so stale že pred bankrotom in njihova medsebojna zveza je po besedah Washingtonovih že bila slična anarhiji. A na srečo je bilo med federalisti več velikih in modrih patriotov in državnikov, ki so u-meli s svojim ljubeznivim in koncilijantnim obnašanjem, svojo potrpežljivostjo, svojo neprestano ustmeno in pismeno propagando, svojim poznavanjem značaja in čustva ameriškega naroda, svojo nesebičnostjo in svojimi zaslugami za osvoboditev prepričati svoje politične nasprotnike, da je mladi državi nujno potrebna konstitucija, po kateri bi se dosedanja prika zveza spremenila v čvrsto unijo. Med temi državniki treba omeniti Washingtona, Franklina in Hamiltona. Zadnji je v mnogih esejih, ki so znani pod skupnim imenom »The Federalist«, propagiral unitarizem. Njegova je zasluga, da je država New-Jork, v kateri so imeli partikularisti večino v vseh javnih korporacijah, opustila svoj odpor proti tesnejšemu združenju z drugimi zveznimi državami; njegova je tudi zasluga, da se je meseca maja l. 1787 v Filadelfiji zbral »ustavni konvent« pod predsedništvom Washingtonovim. Hamilton, prejšnji adjutant Washingtonov, zdaj advokat in član zakonodajne skupščine v New-Jorku, je bil tisti, ki je našel za unijo pravo državno obliko, ki je sestavil ustavni načrt, v katerem se je po mogočnosti ugodilo zahtevam unijonistov in separatistov na ta način, da se je stvorila za vse skupne državne potrebe namesto federativne edinstvena, narodna vlada (edinstvena zakonodaja, močna izvršilna oblast in edinstveno pravosodstvo), poedinim državam pa so se brez obzira na njihov obseg pripoznale enake pravice napram uniji, domá pa njihove posebne državne uredbe, v kolikor se niso protivile sku-

pnim interesom. Ali delalo se je na njej z največjo tajnostjo! Meseca septembra istega leta je bila konstitucija od konventa že sprejeta. A koliko dela je moralo opraviti 55 delegatov in kake hudi in trdi boji so se bili med federalisti in partikularisti, nai nam razjasnijo sledeče številke in sledeči podatki. Virginija je predložila k ustavnemu načrtu 20, Severna Karolina 26 in New-Jork 33 popravkov. V Massachusetts-u je bilo za novo ustavo samo 187 glasov proti 168, v Virginiji 89 proti 79, New-Yorku 30 proti 27; te tri države so bile takrat najznamenitejše. Tri države so sprejele na za to sklicanih konventih novo ustavo že decembra l. 1787, njih sedem l. 1788; s tem je bila konstitucija že pravomočna. Branili sta se vstopiti v novo zvezo Severna Karolina in Rhode-Island. Ko pa se jima je zagrozilo, da se bosta smatrali za inozemske države, pripoznali ste tudi oni konstitucijo, prva koncem leta 1789, druga pa l. 1790.

(Dalje prih.)

Dopisi.

V Hrastniku so nemčurji še vedno nesramni kakor so bili. Tako je pri ljudskem štetju vpisal za svoj materni jezik Hans Killer nemščino, medtem ko sta njegov oče in mati dejala, da sta slovenske matere potomca. Ali bi se ne moglo takega človeka prijeti radi lažnjivih podatkov uradni osebi?

V Gornji Radgoni se je popisalo 1236 prebivalcev, od teh 1061 Slovencev, 27 Srbokratov, 19 drugih Slovanov, 123 Nemcev, 5 Madžarov.

Obrtni vestnik.

Trboveljski cement ima v zalogi Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga v Celju.

Dnevna kronika.

V Beogradu je umrl 19. tm. sloveči srbski časnikar, ravnatelj dnevnika »Epohe« in poslanec demokratske stranke Milan Savčič.

General Franchet d'Esperay je imenovan za maršala.

Kongres jugoslovanskih žen se vrši meseca junija v Ljubljani.

Revizijo ljudskega štetja v Sloveniji in Prekmurju namerava odrediti ministristvo za socialno politiko, ker ima dokaz, da so nekateri popisovalci nalašč popisovali v korist Nemcem. Prijeti pa treba za ušesa tudi oblasti, ki so nastavile take nezanesljive popisovalce.

Natečaj. Odbor Jugoslovenske Maticе vabi vse naše umetnike, da se udeležijo tečaja za napravo društvene diplome in obrambnega kolk. Osnutke je poslati na naslov »Jugoslovenska Matica«, Ljubljana, Pražakova ulica 3./1. do 15. marca t. l. Juri, ki prisoja nagrado, bo sestavljen iz štirih umetnikov in iz zastopnika »Jugoslovenske Maticе«. — Diploma Jugoslovenske Maticе: Velikost 40×30 cm, oblika vodoravna ali pokončna. Imeti mora nekaj praznega prostora za tisk. Prva nagrada 600 kron, druga nagrada 400 kron. Za diplomu naj se pošljejo kolikor mogoče natančni osnutki, delo se izroči potem onemu, ki dobi prvo nagrado in se posebej nagradi. — Obrambni kolek »Jugoslovenske Maticе«: Izročiti ga je popolnoma izdelanega. Nagradi 500 in 300 K.

Novi deželni predsednik v Ljubljani g. dr. Baltič je predmet ostudnih napadov v klerikalnih listih, zlasti v »Slovincu«. Tudi je dr. Korošec protestiral pri vladi v Beogradu proti njegovemu imenovanju. To je le znamenje, da je Baltič mož na mestu.

Izkidajmo trboveljski gnoj! O razmerah pri trboveljski premogokopni družbi je jugoslovansko časopisje objavilo doslej že toliko od družbe doslej neovrženih dejstev, da se človeku zdi naravnost neverjetno, kako je bilo mogoče ta smrad tako dolgo zakrivati. Komisija, ki jo je poslalo ministristvo v svrhu preiskave na lice mesta, je dognala, da bo imela družba vkljub 80 milijonskemu povišku za delavske mezde letno še vedno 100 milijonov čistega dobička brez povisjanja premogovnih cen. In pri vseh dozdajnih povisjanjih mezd je blivša klerikalna deželna vlada vedno dala svoj blagoslov tudi zvišanju premogovnih cen, češ da je od nje poslana komisija ugotovila to potrebo. Človek bi res rad od bližje

poznal lumpe, ki so se tako brezvestno igrali z ljudskimi koristil. Da je med njimi prvi krivec dr. Brejc, bivši predsednik deželne vlade, nam je dobro znano. O drugem krivcu dvornem svetniku inž. Pirnatu pa pravi »Slov. Narod« z dne 17. tm., ko govori o vzrokih, da se mahinacije trboveljske družbe niso že poprej razkrile, sledeče: »Vse to je bilo mogoče: 1. ker je vodil vrhovno državno nadzorstvo nad trboveljsko premogokopno družbo funkcijonar, ki je javno žigosan zaradi vedenja (kot nemškutar in klerikalec) v Idriji, ki je ob polomu Avstrije prišel kot uradnik VII. čin. razreda, postal v tej državi tekom enega leta dvorni svetnik v V. čin. razredu in sili v IV. za svoje »zasluge«, — vse to najbrž za zaslugе, katere smo imeli neprijetno dolžnost že večkrat naštevati, pri tem pa iz obzirnosti še nismo našli vseh zvez tega funkcijonarja; 2. ker je bil vsakdo, ki si je upal izreči kako resnično besedico ali sodbo o Trboveljski premogokopni družbi, napaden. Tako se je to n. pr. zgodilo zastopniku važne javne korporacije pri razpravi na zelo odličnem kraju; 3. ker se je ta funkcijonar v svoji »možatosti« kot mož strokovnjak znal vedno skriti za imena drugih oseb, ki so prišle v razne komisije, kakor Pilat v »kredo«, danes jim pa ta funkcijonar javno naprtuje odgovornost za to, kar je bil njegov posel; 4. ker je vsa javnost že davno čutila, da pri premogu no more biti vse v redu, vsled česar se je vsakdo bal priti s premogovnimi zadevami v dotiko, kar je imelo za posledico, da je nastal pravcati beg pred sodelovanjem in je končno prišlo tako daleč, da nihče ni hotel imeti stika s tem vprašanjem; 5. ker je končno mogoče le dvojje: ali ta funkcijonar teh stvari res ni videl, — tedaj je pokazal popolno nesposobnost za ta posel; če jih je pa videl in molčal in celo pokrival, — potem je pokazal lastnosti, ki jih drž. uradnik ne sme imeti, če jih pa ima, potem moramo z vsem povdarkom odklanjati take funkcijonarje«. — Iz tega je jasno razvidno, da je treba kидati ne le v Trbovljah, ampak tudi drugje.

Iz trboveljske kloake. Ministrska komisija je pri pregledu poslovanja trboveljske družbe med drugim tudi ugotovila, da je družba naročilne liste (Bezugsscheine), ki so bili plačani v avstrijskih kronah, zaračunavala v jugoslovanskih kronah.

Nekateri jugoslovanski časopisi v Ameriki, zlasti tudi slovenski, prinašajo že dalje časa ostudne izpade proti naši državi, katerim je videti, da so posneti iz nam sovražnih listov. Amerikanski klerikalni slovenski listi zlasti tudi udrihajo po Srbih, češ da so prodali Slovence itd. Kakšno razpoloženje vzbujajo taki članki v naših izseljencih, je jasno. Zato mirno in umerno postopanje teh listov zločin nad domovino, ki je tem večji, ker masa našega naroda v Ameriki ne more kontrolirati resničnosti take pisave. Tako se v naših rojakih ruši zaupanje v zdrav razvoj naše države. Razni neodgovorni in brezvestni časnikarji gredo celo tako daleč, da si naravnost izmišljajo pisma iz naše domovine s podpisi tu neznanih oseb in hočejo tako svojim lopovščinam dati pečat istinitosti. Da taki časnikarji tudi v obilni meri izrabljajo postopanje naših klerikalcev, Radičevcev in zajedničarjev, je samoobsebi umevno. Naša naloga je, da naše rojake v Ameriki bodisi pismenim potom bodisi potom našega časopisja poučujemo o dejanskem položaju v naši državi, naša dolžnost pa je tudi, da moralno in materialno podpremo trud onih naših rojakov v Ameriki, ki odločno nastopajo proti tem izrodkom jugoslovanskega časnikarstva v Ameriki.

Turistika in šport.

»Šport«, št. 8. prinaša članke: Sankaške tekme v Bohinju. Naša bodočnost. Jugoslov. nogometni savez. Klasificiranje umetnega drsanja. Mnogo zanimivih vesti iz vseh panog športa. Slike: Pogled s Krvavca nad Križko planino na Kamniške alpe. Olimpijada i. t. d.

73 dirkalnih konj trenira pariški baron Ed. Rothschild. Njegov hlev v Meautryju je največji v Franciji.

Za 100.000 mark je bila dec. 1920 prodana šestletna plemenska kobila Donna Toda, nedavno pa neka druga za 120.000 mark.

Socijalna politika.

Nov invalidski zakon izdeluje poseben odbor v ministristvu za soc. politiko.

Proti pjančevanju. Ker se je veseljačenje in pjančevanje znatno razpaslo v Sloveniji, dočim tisoči trpe glad in pomanjkanje, je deželna vlada izdala naredbo: Glede društvenih veselij, plesov za povabljenе goste in drugih prireditev, ki se vrše izven gostin in kavarn, veljajo določbe: 1. Alkoholne pijače se pri teh prireditvah smejo točiti in uživati le do 23. (trindvajsete) ure; 2. godba sme igrati le do 24. (štindvajsete) ure; 3. vsaka taka prireditev se mora končati v takem času, da se dočimni prostori najpozneje ob 1. uri popolnoma izpraznijo; 4. srednješolska mladina in osebe, ki niso izpolnile 18. leta svoje starosti, se takih plesov ne smejo udeleževati. Društva, ki bi se pri svojih prireditvah ne držala teh predpisov, se bodo razpustila.

Narodno gospodarstvo.

Tečaje za izobrazbo carinskih uradnikov nameravajo v kratkem ortoniti v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Sladkorja se je v letih 1919 in 1920 uvozilo v našo državo iz Češko-slovaške 71.864 ton.

I. jugoslov. velesemenj v Ljubljani priredi avgusta t. l. ljubljanska trgovsko-obrtna zbornica. Bo to nekaka razstava najboljših izdelkov naše trgovine, industrije in obrti v Sloveniji, da pokažemo, kaj Slovenci, ki smo z agrarnim bogastvom manj oblagodarjeni, zmoremo na drugih gospodarskih poljih.

Obvezni polletni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. učno izpričevalo; 5. ubožni list; 6. npravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Zvišanje naše premogovne produkcije. Produkcija premoga je znašala pred stavko v Sloveniji dnevno okoli 200 vagonov. Sedaj se pa producira dnevno že 350 vagonov. — Tudi v Bosni se je produkcija zvišala ter je 22. januarja dosegla v državnih premogokopih rekord 412 vagonov. Ker se tudi produkcija v ostalih premogovnikih veča, bomo gotovo lahko krili domačo porabo. Vendar pa bo treba paziti, da se vsled pomanjkanja vagonov za prevoz ne bodo skladišča prenapolnila ter se bo morala vsled tega produkcija znižati. Dobro bi bilo, da bi se uvedli posebni vlaki za prevoz premoga.

Razne vesti.

Židovskega tihotapca, nekega Hablerja iz Poljske, so izsledile naše oblasti v ekspresnem vlaku na severni meji. Zaplenili so mu kovček s 110.000 nežigosanimi kronami in tudi suknjo, da ne bi pobegnil iz vlaka, ker so morali uradniki vlak tekom vožnje proti Zagrebu še dalje revidirati. Kakor poročajo, je možak med Rajhenburgom in Brežicami skočil iz vozečega vlaka, pustivši kovček in suknjo.

Grad Trsat od Lahov oplenjen. Iz Sušaka poročajo, da so Italijani v soboto ponoči vozili težko naložene vozove stalin, polni šta in slik iz starega frankopanskega gradu na Trsatu pri Reki.

Volčkovci se klatijo v kočevskih gozdovih. Baje jih je krog 15. Med dvajseto in pa tudi kmetom pri živini so napravili že veliko škode.

Nesreča z ročno bombo. V Zagorju na Notranjskem je našel 66-letni kmet Matej Kristan ročno bombo, katero je ogledoval in jo vrtel semintja tako dolgo, da je eksplodirala. Kristan je bil ubit. 17-letni Jurij Česenik, ki je stal v bližini, pa težko ranjen. Prepeljali so ga v bolnico.

Nov samostanski škandal v Italiji. — Prof. Ernesto Alberini, doslej frančiškan in potem vojaški pater, se je odrekel svojemu poklicu in postal trgovec ter se končno zaročil. Kratko pred poroko je izginil. Konfiratri so ga namreč izvalili na razgovor in od tam proti njegovi volji v

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

Rezervni zaklad 80.000 K.

401 156-118

Denarni promet 60.000.000 K.

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po **(4 1/2 %)**
štiri in pol od sto

samostan, na to so ga spravili iz enega samostana v drugega, dokler zaročenka ni doznala, kje se nahaja. Naznanja je franciskane državnemu pravdnštvu, da so njenega zaročenca siloma odpeljali in da ga drže proti njegovi volji zaprtega. Fratri se v preiskavi izgovarjajo, da niso rabili sile, marveč samo legitimni moralni vpliv. Ta novi slučaj duhovniškega nasilja se popolnoma sklada z ostalimi dogodki v Italiji in vzbuja tem večjo senzacijo, ker je vanj zapleteno tudi nekaj klerikalnih plemiških rodbin. Končni izid preiskave se napeto pričakuje.

Zadnja poročila.

Zemljoradniki in muslimani.

Beograd, 20. febr. Pregovori med min. preds. Pašićem in zemljoradniki se jutri dopoldne nadaljujejo. Včeraj so zemljoradniki formulirali svoje zahteve glede pogojev za sodelovanje za sprejetje ustave in vstop v vlado.

Beograd, 20. febr. Na zadnji seji glavnega odbora muslimanske organizacije je zmagal dr. Karamehmedović, ki je za sporazum z vlado. Sodi, da bodo muslimani stavili zahteve, ki jih bo mogla Pašićeva vlada sprejeti. Na ta način je upati, da muslimani vstopijo v skupno vlado.

Britanski vojaški ataše v Beogradu.

Beograd, 20. febr. Za vojaškega atašea Velike Britanije v Beogradu je imenovan polkovnik Bell.

Dr. Kukovec na potu na Angleško.

Beograd, 20. febr. Trgovinski minister dr. Kukovec odpotuje koncem tedna v London. Povabljen je od trgovskih zbornic v Glasgowu in Manchesteru, da poseti ta središča angleške industrije.

Priprave za boljševiško ofenzivo proti Poljski.

Beograd, 20. febr. Iz Pariza poročajo: Boljševiški delegat Krasin se je napotil v London in pojde od tam v Berlin, kjer ostane več dni. Pogajal se bo s komunistično delavsko organizacijo za sodelovanje nemškega delavstva pri boljševiški ofenzivi proti Poljski. To bi naj obstojalo v tem, da nemško delavstvo prepreči prevoz streliva in drugega vojnega gradiva preko nemškega ozemlja, onemogoči torej francosko pomoč Poljski z ozirom na vesti, da bo v kratkem podpisan francosko-poljski sporazum, ki zagotovi integriteto Poljske.

Kruppove tvornice za orožje v Rusiji.

Beograd, 20. febr. Iz Londona javljajo: Tu je vse uverjeno, da so Kruppove tvornice ustanovile v Rusiji podružnice, v katerih se izdeluje velika množina topov in strojnic. Tudi na Pruskem so bile zopet razkrite velike množine novih strojnic in pušk.

Stoletnica Napoleonove smrti.

Beograd, 20. febr. Iz Pariza poročajo, da se je ustanovil odbor, ki vodi priprave za proslavo stoletnice Napoleonove smrti.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Dva gospoda

iščeta pri boljši družini dobro domačo hrano proti dobremu plačilu. Ponudbe na upravništvo. 2-1

Priporočila se brivnica

Koštomaj, Prešernova 19. Vse na novo in čisto urejeno kot desinficirano. Britje samo en dinar. 224 3-1

Nov težki voz

se prodaja. Istotam se sprejme kovaški učenec. Poizve se pri Fazarinc-u Ostrožno. 1

Lep skoraj nov

pianino

se prodaja. Naslov v upravi. 221

Strešno lepenko

karbolineum. izolirane plošče, naravno in umetno zemeljsko smolo razpošilja: 223 1

AUREL KURTHA,
Büro Gradec, Steyrergasse 56.
Telegramadresse: Dachpappe Gradec.

Preklic dražbenega naroka.

S tusodnim dražbenim oklicem z dne 26. jan. 1921 opr. štev. E 515/20 na dan 26. sveč. 1921 določeni dražbeni narok za dražbo zemljišča vl. štev. 74 in 81 k. o. Mišidol, se s tem preklicuje.

Okr. sodišče v Laškem, odd. III.
dne 17. svečana 1921.

Iščem dobro idočo

gostilno

v najem ali v nakup. Naslov Jakob Amon, Črešnjice pri Vojniku. 300 1

Iščem mesto

oskrbnika

na večjem vinogradu. J. Amon, Črešnjice pri Vojniku. 301 1

Knjigovodkinja

samostojna moč, večša strojepisja in korespondence, se išče za takojšnji nastop. Stanovanje in hrano pri podjetju. Ponudbe z zahtevo plače pod »Stalno« na upravo.

Otvoritev.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da otvorim

auto-promet

in bom prevzel na vse strani osebne vožnje po najnižjih cenah.

FRANC KOKOL, Celje - Gaberje št. 6.

Telefon št. 104. 2-2 Stojišče: Hotel Evropa.

Priporočila se modna in manufakturna trgovina

DRAGOTIN SIREC, Celje,

41 Cankarjeva ulica štev. 4 zraven davkarije. 50-6

Malinovec,

pristno naravno blago, kakor tudi vedno sveže spece-rijsko in kolonijalno blago ima najcenejše trgovina

FRECE & PLAHUTA,

Celje, Aleksandrova ul. 7, Celje.

Na željo se pošlje vzorec in cenik.

Likopodij
(omelišje)

kupi vsako množino
po najvišjih cenah

Drogerija „SANITAS“, Celje

Sprejme se učenec

mesarski pri: Viljem Justin, Dobrna. 2-1

Odvetniška pisarna dr. Jos. in Gvidon-a Serneč-a išče izurjenega

strojepisca ali izurjenega strojepisko.

Vstop po dogovoru takoj. 212 3-2

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo manufakturno in modno trgovino v prostore trgovine

Traun & Stiger nasl.

F. Mossmann prej Stallner

na Glavnem trgu št. 17.

Za nadaljno naklonjenost se priporoča

Fr. Urch

nasl. tvrdke Traun & Stiger.

Moško kolo

s prostim tekom, dobro ohranjeno, kopalna bana (Sitzbadewanne) in železna peč (za kuhinjo) se prodaja po zelo nizki ceni. Polzve se pri Prelog, Celje, Za kresijo 5.

Fotografski umetniški atelje

A. ČERNE

(prej V. Pich) Hotel „pri Broni“

poveča in slika v olju, akvarel, pastel itd. restavrira in regenerira stare slike, oltarje i. t. d. Vsa fotografska dela, kakor portrete, izdeluje v umetniški dovršenosti. — Za legitimacije najhitreje. Z odl. spoštovanjem

A. ČERNE,

umetni slikar in fotograf. 2-2

Potniki in zastopniki se iščejo.

Pravo pšenično lepivo, klej v lističih (Blatt-Goldkleber), za čevljarje proizvaja

„KRISTAL“

Tvornica kem. proizvoda Zagreb, Gunduličeva ul. 5.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Krija streh, zvonikov, popravila istih, naprave strelovodov itd. Izvršitev točna, cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

„KOVINOL“

154 tekoče v steklenicah, 12-7

„PASTOL“

v plehnatih skatljicah,

zajamčeno najboljša sredstva za čiščenje vsake kovine. Izdeluje

F. Plevnik, Celje

Ljubljanska cesta št. 23.

MADRACI

tridelni, prima gradl, čvrsto polnjeni s 1^a morsko afrik. travo, 1

garnitura za posteljo 3 komadi

K 1100— povzete ali proti predplačilu, franko, pošilja 194 10-4

„COLUMBIA“, Maribor, Cvetlična ul. 8.

Prodase

lep nov mesarski voz v gostilni pri

Pavlincu, Gledališka ulica — zadaj

okrajnega glavarstva v Celju. 106 10

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna TRGOVINA

KAROL PATK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za :

mnogobrojen obisk.

47 150-18

!POSTREŽBA TOČNA!

Ivan Strelec

tapetnik v Celju, Samostanska ul. 2.

Prevzame vsa tapetarska dela, kakor napravo

žimnic, tapetniških mobilij itd. Popravila iz-

vršuje točno in ceno. Točas v zalogi morsk

205 trava, afrik in žima za modroce. 50-43